

Rapporten All-Archeo bv 2037

Archeologienota
Overijse - Sparrenlaan

Natasja Reyns

Bornem
2024

Colofon

Rapporten van het archeologisch onderzoeksbureau All-Archeo bv

Erkend archeoloog: All-Archeo bv, OE/ERK/Archeoloog/2015/00018

Auteurs: Natasja Reyns

All-Archeo bv
Woestijnstraat 45
2880 BORNEM

Wettelijk depot nummer
D/2024/12.807/113

© All-Archeo bv

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en /of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever.

All-Archeo bv aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
2	Verslag resultaten bureauonderzoek	5
2.1	Administratieve gegevens	5
2.2	Archeologische voorkennis	6
2.3	Onderzoeksopdracht	7
2.3.1	Vraagstelling en randvoorwaarden	7
2.3.2	Beschrijving geplande werken	7
2.3.3	Werkwijze	8
2.4	Assessmentrapport	9
2.4.1	Landschappelijke ligging van het onderzochte gebied	9
2.4.2	Historische beschrijving van het onderzochte gebied	15
2.4.3	Het onderzochte gebied in zijn archeologisch kader	19
2.4.4	Interpretatie van het onderzochte gebied en synthese	20
2.4.5	Afweging noodzaak verder vooronderzoek	21
3	Samenvatting	23
4	Bibliografie	24
4.1	Publicaties	24
4.2	Websites	24
5	Bijlagen	25
5.1	Archeologische periodes	25

1 Inleiding

De archeologienota werd opgemaakt naar aanleiding van de aanvraag van een omgevingsvergunning waarbij de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de vergunning betrekking heeft 3000 m² of meer bedraagt en waarbij de percelen helemaal buiten de archeologische zones liggen, opgenomen in de vastgestelde inventaris van archeologische zones,¹ zoals bepaald in artikel 5.4.2 van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Het onderzoeksgebied valt niet binnen een beschermde archeologische site, noch binnen een gebied waar geen archeologisch erfgoed te verwachten valt.²

Alle coördinaten die weergegeven worden, zijn uitgedrukt in Lambert 72, tenzij anders vermeld.

De uitvoering van vooronderzoek zonder ingreep in de bodem gaat steeds de uitvoering van vooronderzoek met ingreep in de bodem vooraf. Het doel van een archeologisch vooronderzoek wordt immers met een minimum aan destructie van het archeologisch erfgoed bereikt.

¹ <https://geo.onroenderfgoed.be>

² <https://geo.onroenderfgoed.be>

2 Verslag resultaten bureauonderzoek

Het doel van de archeologische bureaustudie is de aanwezigheid, aard en bewaringsomstandigheden van de archeologische monumenten te kunnen inschatten, de landschappelijke opbouw van het gebied te kennen, om de impact van de werken op het aanwezige archeologische erfgoed in te schatten en daaruit concrete aanbevelingen te formuleren voor de verdere prospectiestrategie.

2.1 Administratieve gegevens

Projectcode: 2024D3

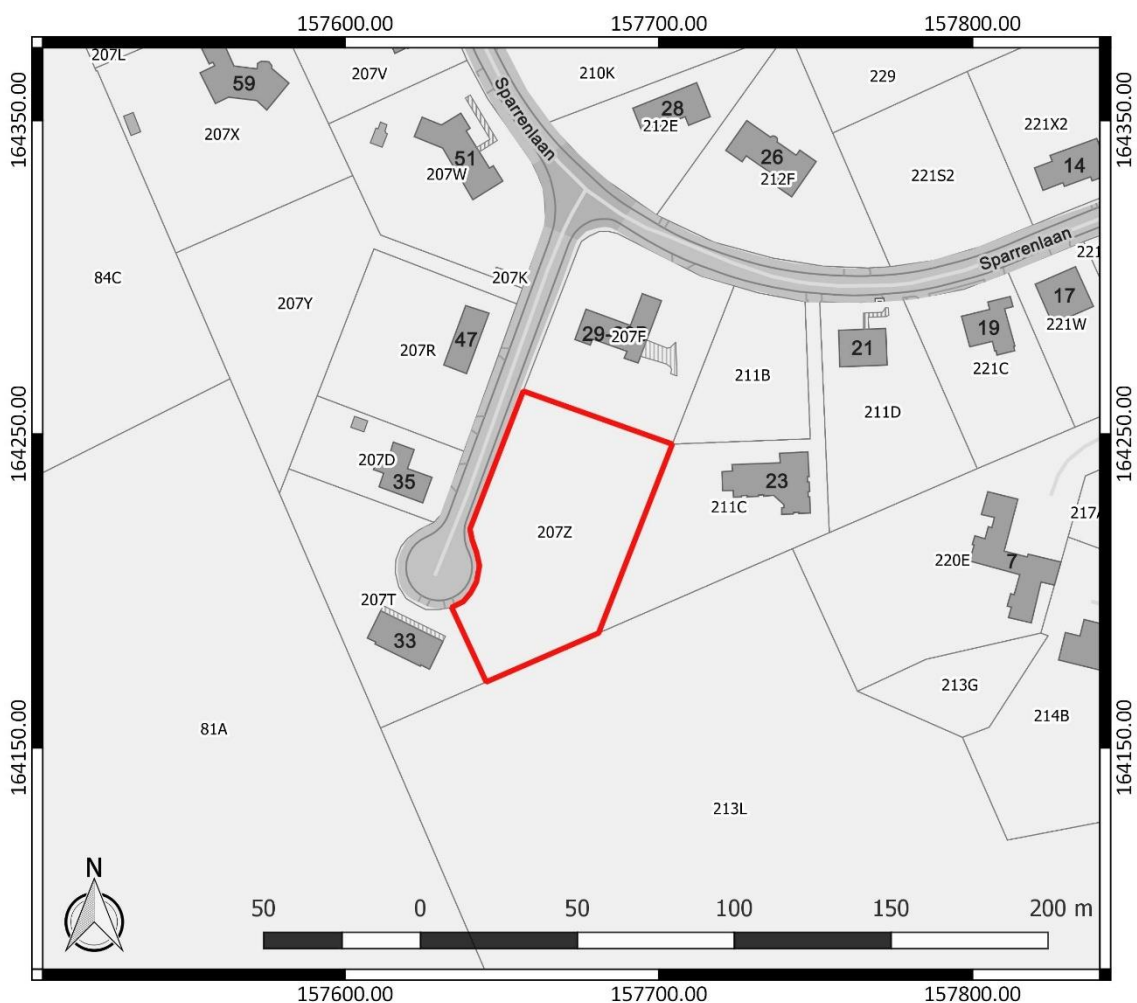
Erkend archeoloog: All-Archeo bv, OE/ERK/Archeoloog/2015/00018

Locatie (provincie, gemeente, deelgemeente, adres, toponiem): provincie Vlaams-Brabant, Overijse, Sparrenlaan, Jezus-Eik

Bounding box x/y Lambert 72 coördinaten:

- 157633.97, 164171.03
- 157704.32, 164263.75

Kadastraal plan:

Figuur 1: Kadastraal plan met aanduiding van het onderzoeksgebied in rood (www.geopunt.be)

2.3 Onderzoeksopdracht

2.3.1 Vraagstelling en randvoorwaarden

Naar aanleiding van de geplande werken ter hoogte van het onderzoeksterrein werd een archeologisch bureauonderzoek uitgevoerd. Hierbij staat de vraag centraal wat de impact zal zijn van de geplande werken op het archeologisch bodemarchief. Op basis daarvan wordt een afweging gemaakt of verder archeologisch onderzoek met ingreep in de bodem nodig is.

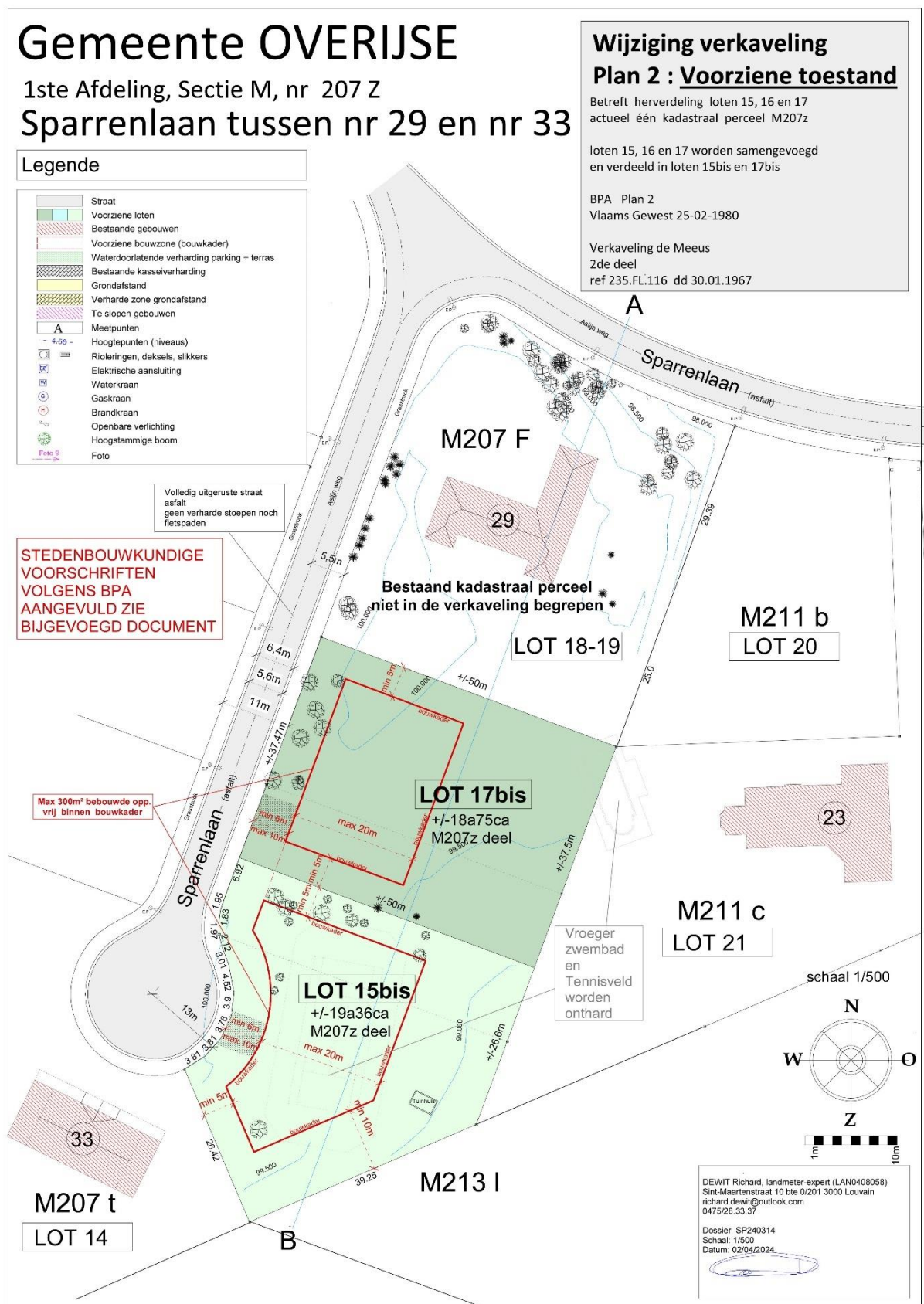
Volgende onderzoeksvragen worden behandeld:

- Welke aanwijzingen bevatten de bestaande bronnen over het archeologisch potentieel van het terrein?
- Wat is de landschapshistoriek en de gebruiksevolutie van het terrein?
- Wat is de impact van de geplande werken?

Randvoorwaarden: niet van toepassing.

2.3.2 Beschrijving geplande werken

Op het terrein zal een verkaveling gerealiseerd worden, bestaande uit 2 loten voor eengezinswoningen (Figuur 3). Nutsleidingen worden aangelegd vanop de bestaande wegenis. De aanleg van woningen en omgevingsaanleg betekent vermoedelijk een verstoring van ca. 80 cm diepte. De woningen mogen echter onderkelderde worden. Dit betekent plaatselijk een grotere verstoringsdiepte. De locatie van bijvoorbeeld vorstranden, regenwaterputten en huisaansluitingen, die de verstoringsdiepte van de eengezinswoningen overschrijden, ligt in het kader van de verkaveling nog niet vast.

Figuur 3: Verkavelingsplan

2.3.3 Werkwijze

Het bureauonderzoek heeft betrekking op een zone die gekenmerkt wordt door een lage densiteit aan bebouwing in het verleden. Daarom wordt bijzondere aandacht besteed aan de landschappelijke opbouw en het landgebruik van het gebied.

Voor het bureauonderzoek zijn de aardkundige gegevens online opgezocht via www.dov.vlaanderen.be en www.geopunt.be. De geomorfologische kaart en de bodemerosiekaart zijn niet beschikbaar voor het onderzoeksgebied. Het historisch kaartmateriaal is georeferereerd geraadpleegd op www.geopunt.be.

Het belangrijkste beschikbare historisch kaartmateriaal werd geraadpleegd om de gebruiksgeschiedenis van het onderzoeksgebied van de laatste eeuwen zo goed mogelijk te kennen. Met de Kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden (1771-1778), de Atlas der Buurtwegen (1841) en de Atlas cadastrale parcellaire de la Belgique van Popp (1842-1879) worden drie momentopnames bekeken, voorafgaand aan de stafkaarten. De informatie afkomstig uit historisch kaartmateriaal kan een impact hebben op de inschatting van de kwaliteit van het eventueel aanwezige oudere bodemarchief. Beschikbare stafkaarten en luchtfoto's van het onderzoeksterrein werden geraadpleegd op www.geopunt.be en op www.cartesius.be. Ze worden enkel weergegeven in voorliggende studie wanneer ze een relevante bijdrage kunnen leveren aan de onderzoeksvragen met betrekking tot de landschapshistoriek, de gebruiksgeschiedenis van het terrein of de evolutie van de historische bebouwing.

In het kader van de vraagstelling rond het archeologisch potentieel van het terrein werden de Centrale Archeologische Inventaris en de landschapsatlas geraadpleegd. De Centrale Archeologische Inventaris is een inventaris van tot nog toe gekende archeologische vindplaatsen. Vanwege het specifieke karakter van het archeologisch erfgoed dat voor ons verborgen zit in de ondergrond, is het onmogelijk om op basis van de Centrale Archeologische Inventaris met zekerheid uitspraken te doen over de aan- of afwezigheid van archeologische sporen.

2.4 Assessmentrapport

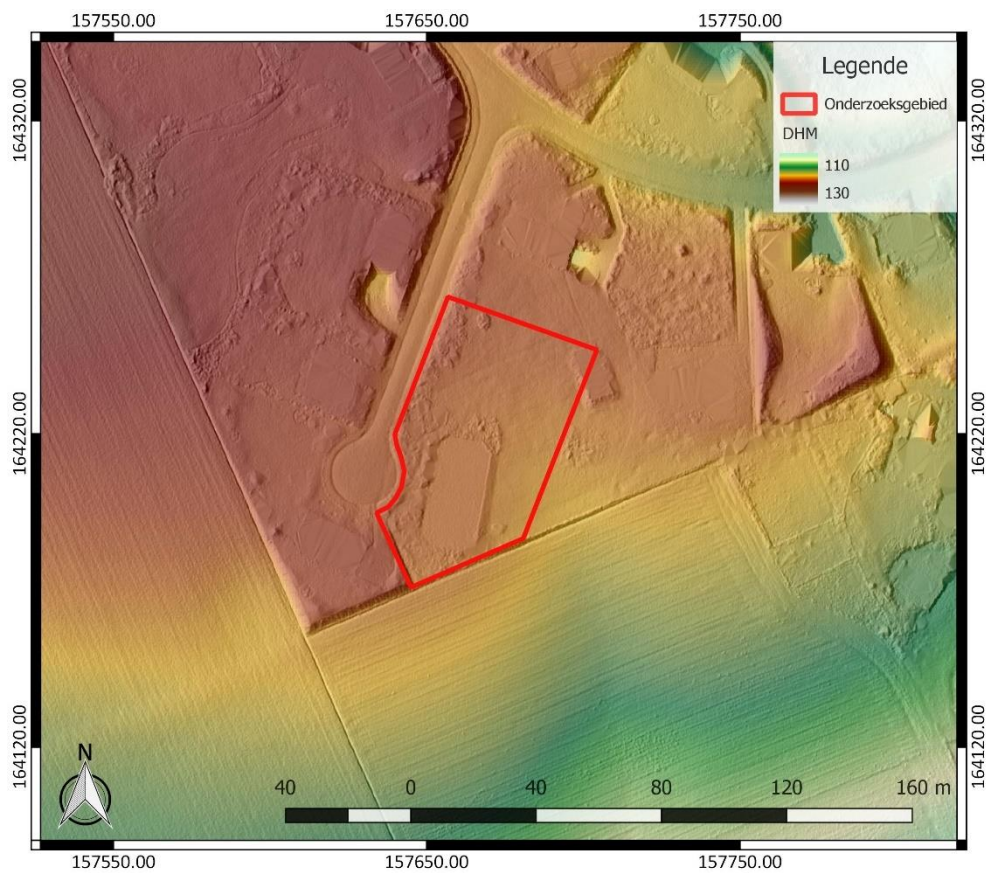
2.4.1 Landschappelijke ligging van het onderzochte gebied

Het onderzoeksgebied is gelegen ten zuiden en ten oosten van de Sparrenlaan (Figuur 4). Volgens het gewestplan is het terrein gelegen in woonparken. Op al grote afstand ten noorden van het onderzoeksgebied stroomt de Kloosterbeek (Figuur 6). De pleistocene leem die in Midden-België is afgezet, dateert voornamelijk van het Weichsel. Deze leem werd op sommige plaatsen weggespoeld door neerslag en smeltwater.³

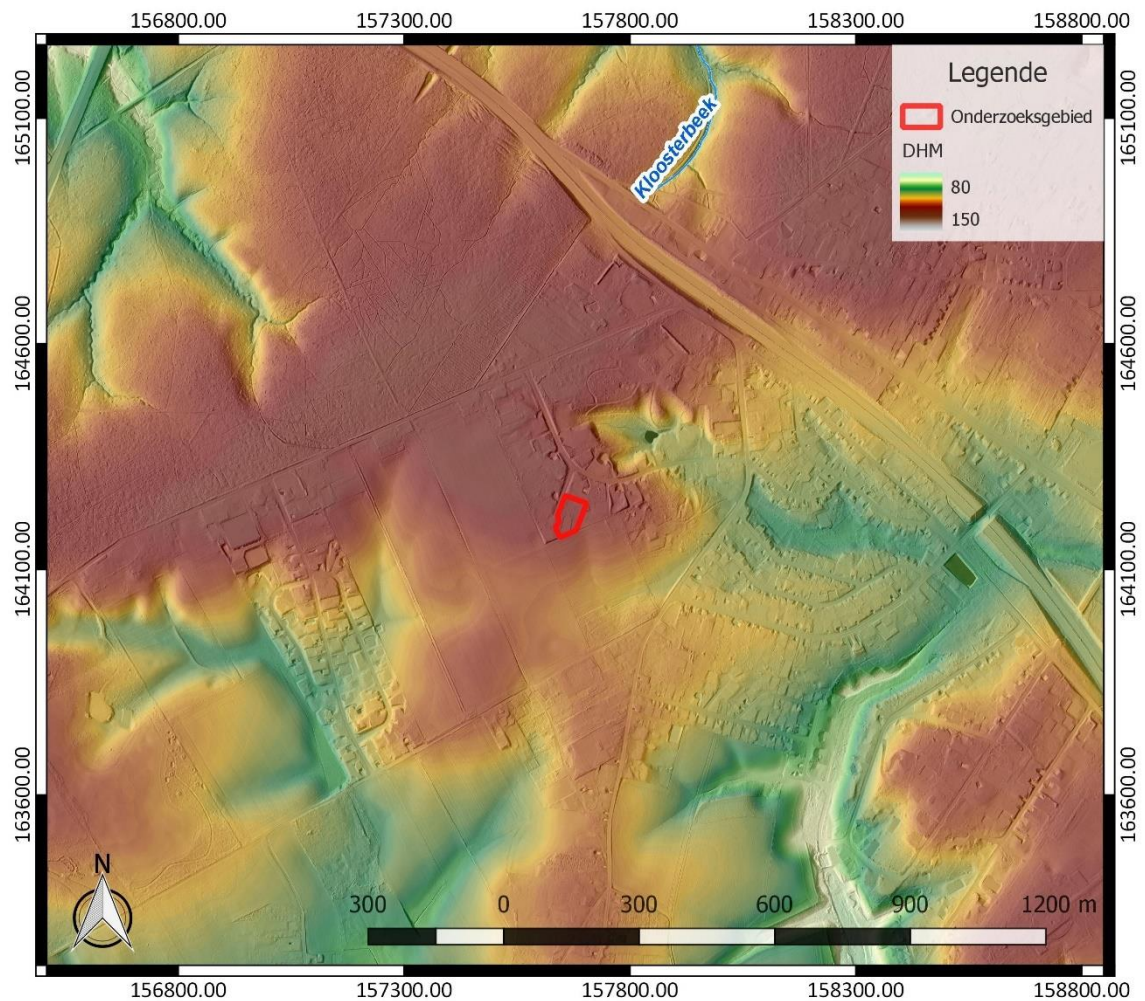
³ Goossens 2007, 28-29

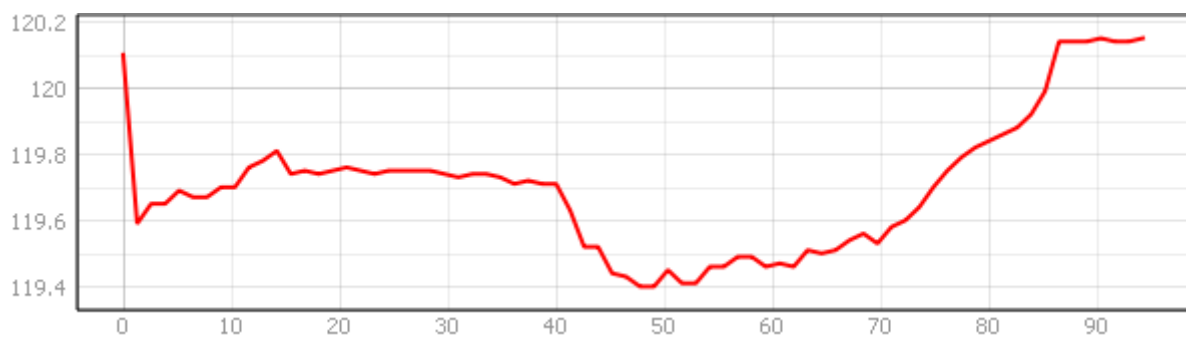
Figuur 4: Luchtfoto van 2023 met aanduiding van het onderzoeksgebied (<https://www.geopunt.be/kaart>)

Figuur 5: Digitaal Hoogtemodel Vlaanderen II, DTM 1 m en Multidirectional hillshade DHM Vlaanderen I, 25 cm, met aanduiding van het onderzoeksgebied

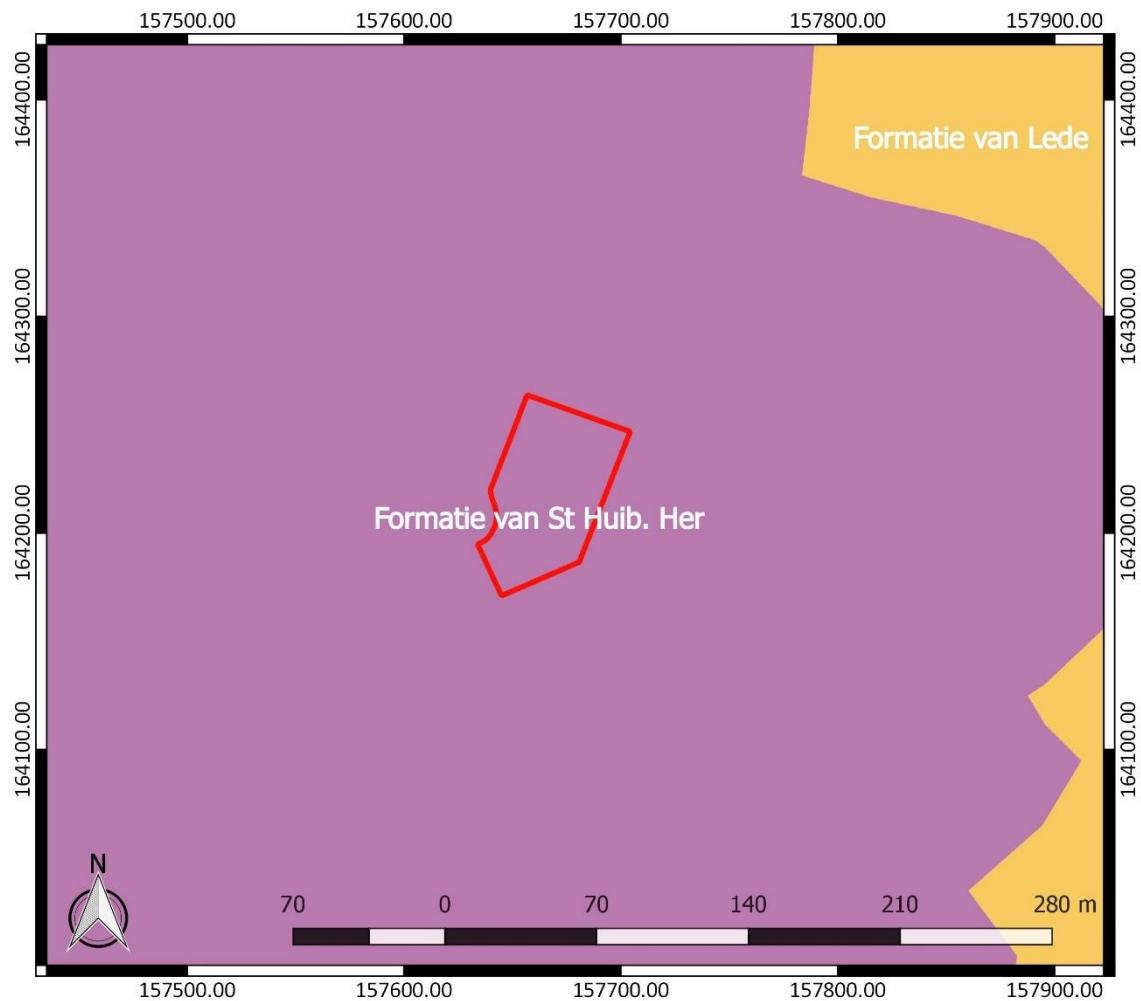

Figuur 6: Hydrografische kaart met aanduiding van het onderzoeksgebied, Digitaal Hoogtemodel Vlaanderen II, DTM 1 m en Hillshade DHM Vlaanderen I, 25 cm (<https://www.geopunt.be/kaart>)

Figuur 7: Hoogteverloop van zuidwest naar noordoost over het onderzoeksgebied (www.geopunt.be/kaart)

Het onderzoeksgebied bevindt zich op de top van een heuvel. Het terrein helt licht af naar het zuidoosten toe en kent een hoogte van 119,4 tot 120,2 m TAW (Figuur 7).

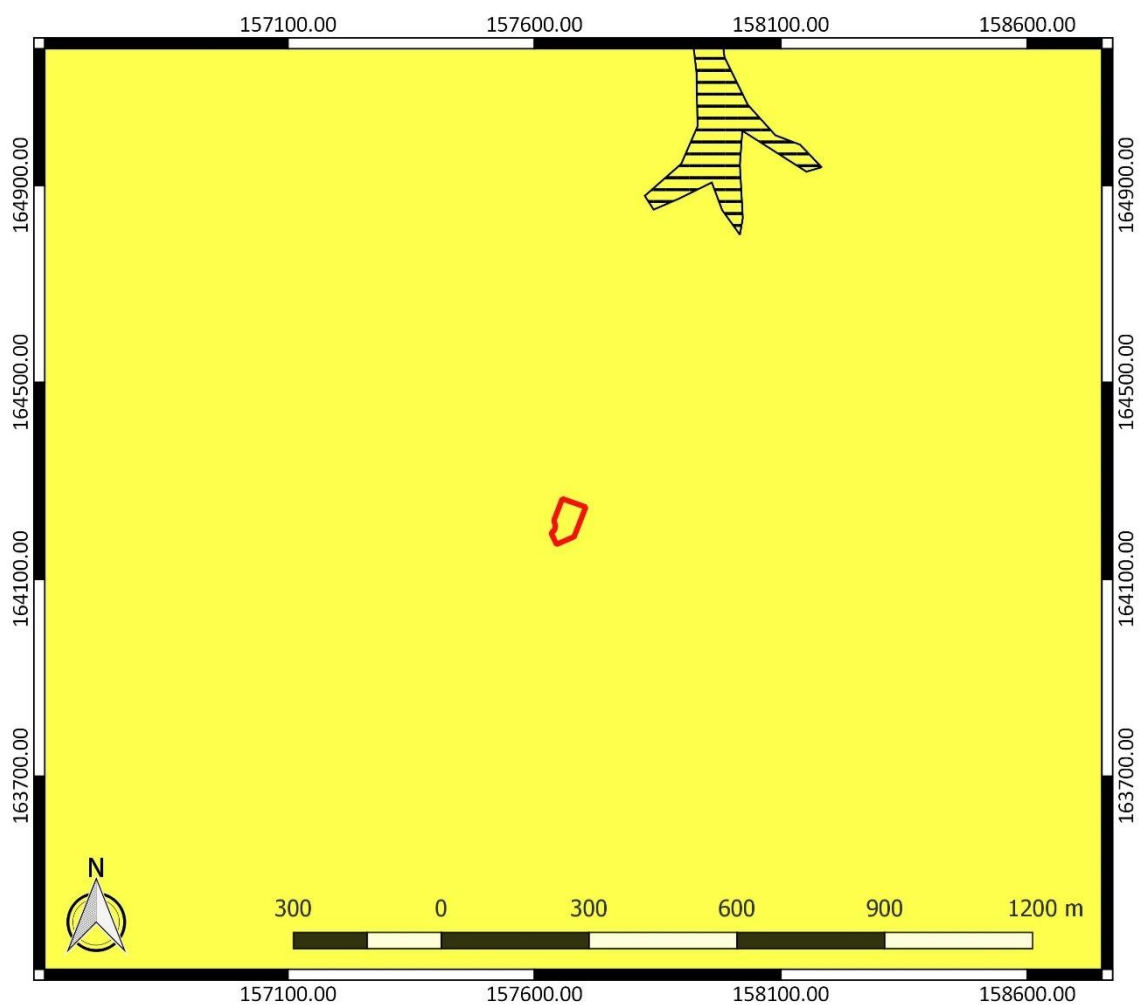
Figuur 8: Tertiaire geologische ondergrond met aanduiding van het onderzoeksgebied (www.geopunt.be)

De tertiaire ondergrond van het onderzoeksgebied (Figuur 8) bestaat uit de Formatie van Sint-Huibrechts-Hern. Dit wordt gekenmerkt door zandige, mariene afzettingen die bestaat uit grijsgroen, zeer fijn zand dat kleihoudend, glauconiethoudend en glimmerrijk is.⁴

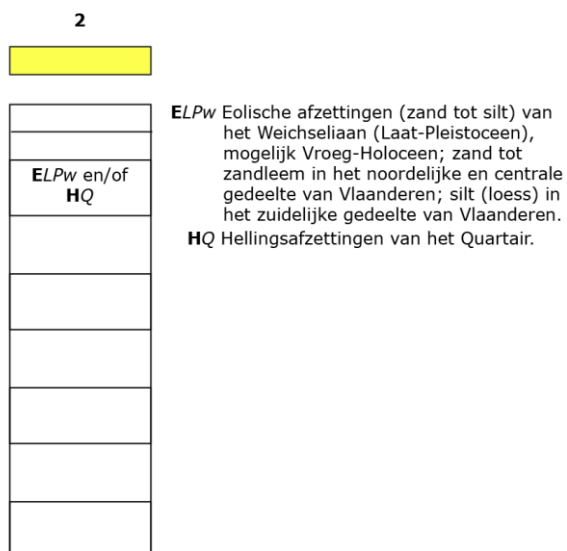
De quartairgeologische kaart (Figuur 9) geeft aan dat in het onderzoeksgebied eolische afzettingen van het Weichseliaan (Laat-Pleistoceen) en mogelijk van het Vroeg-Holoceen voorkomen, en/of hellingafzettingen van het Quartair.⁵

⁴ www.geopunt.be/kaart

⁵ www.geopunt.be/kaart

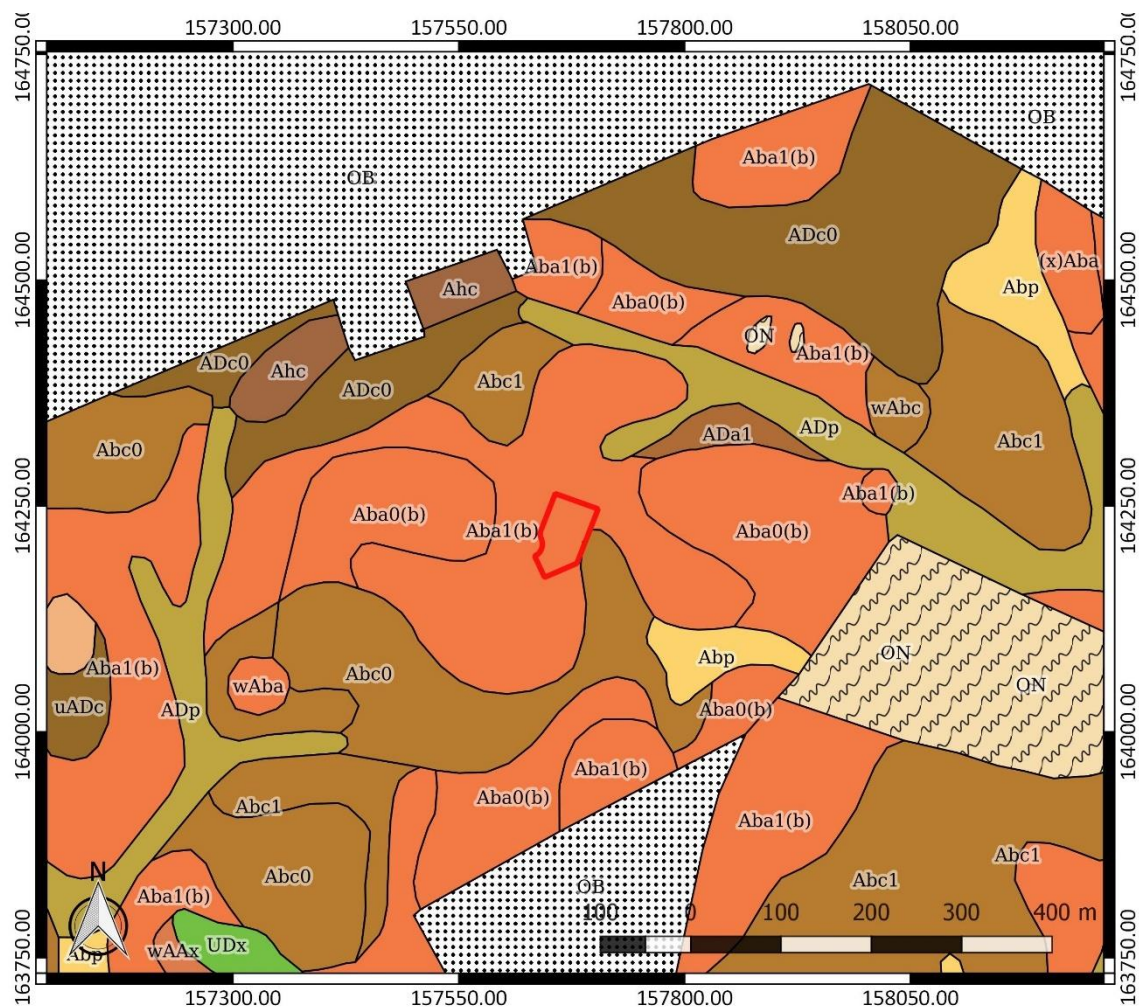

Figuur 9: Quartairgeologische kaart met aanduiding van het onderzoeksgebied (www.geopunt.be)

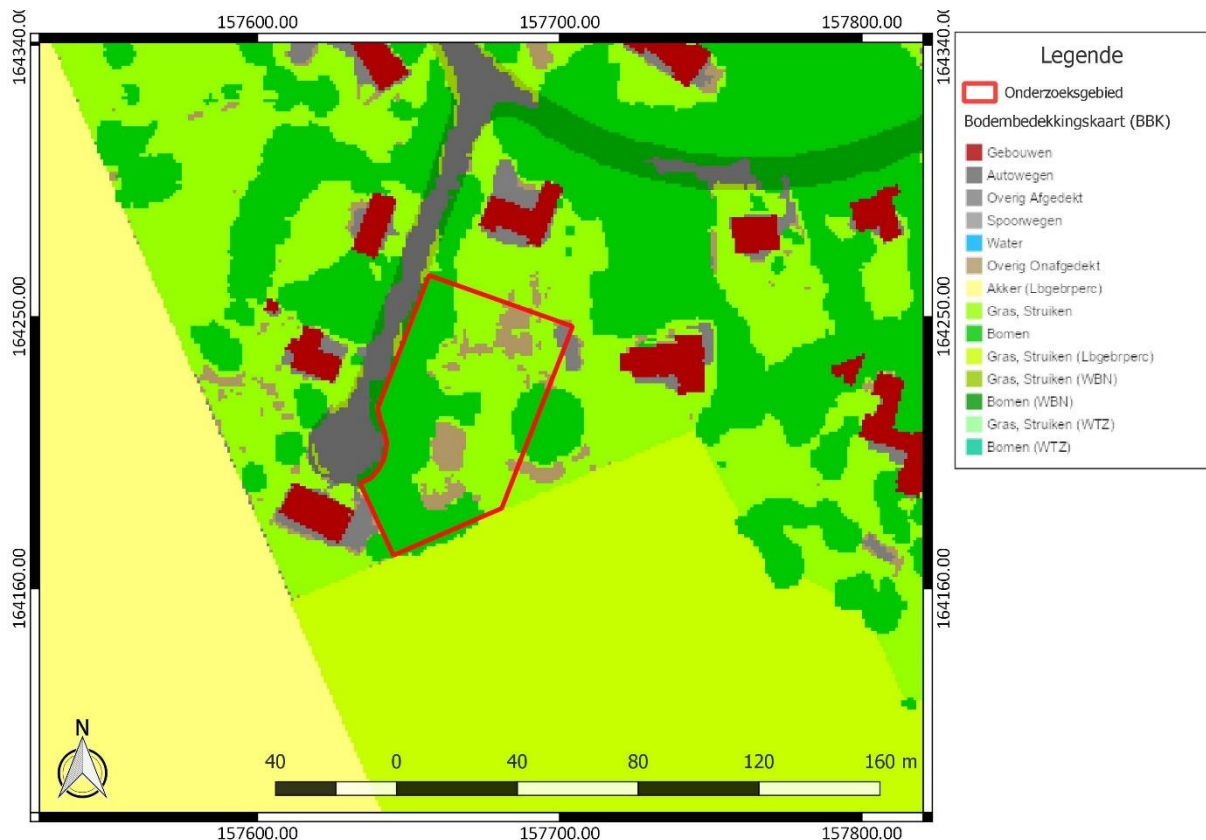
Figuur 10: Legende bij de quartairgeologische kaart (www.geopunt.be)

De bodemkaart (Figuur 11) situeert het onderzoeksgebied ter hoogte van een droge leembodem met gevlekte textuur B horizon of met weinig duidelijke kleur B horizon en een dunne A horizon van minder dan 40 cm dik (Aba1(b)). In de buurt vinden we ook nog een droge leembodem met gevlekte textuur B horizon of met weinig duidelijke kleur B horizon en een dikke A horizon van meer dan 40 cm dik (Aba0(b)), een droge leembodem met sterk gevlekte, verbrokkelde textuur B horizon en een dikke A horizon van meer dan 40 cm dik (Abc0), een matig droge tot matig natte leembodem zonder profiel (ADp) en een matig droge tot matig natte leembodem zonder profiel en een dunne A horizon van minder dan 40 cm dik (Ada1).

Figuur 11: Bodemkaart met aanduiding van het onderzoeksgebied (www.geopunt.be)

In het onderzoeksgebied zijn op de bodemgebruikskaat zeer beperkt verhardingen te bemerken. Voor het grootste deel wordt het onderzoeksgebied volgens de kaart ingenomen door gras, struiken en bomen (Figuur 12). Dit beeld komt overeen met het beeld dat we zien op een recente luchtfoto (Figuur 4).

Figuur 12: Bodemgebruikskaart met aanduiding van het onderzoeksgebied (www.geopunt.be)

2.4.2 Historische beschrijving van het onderzochte gebied

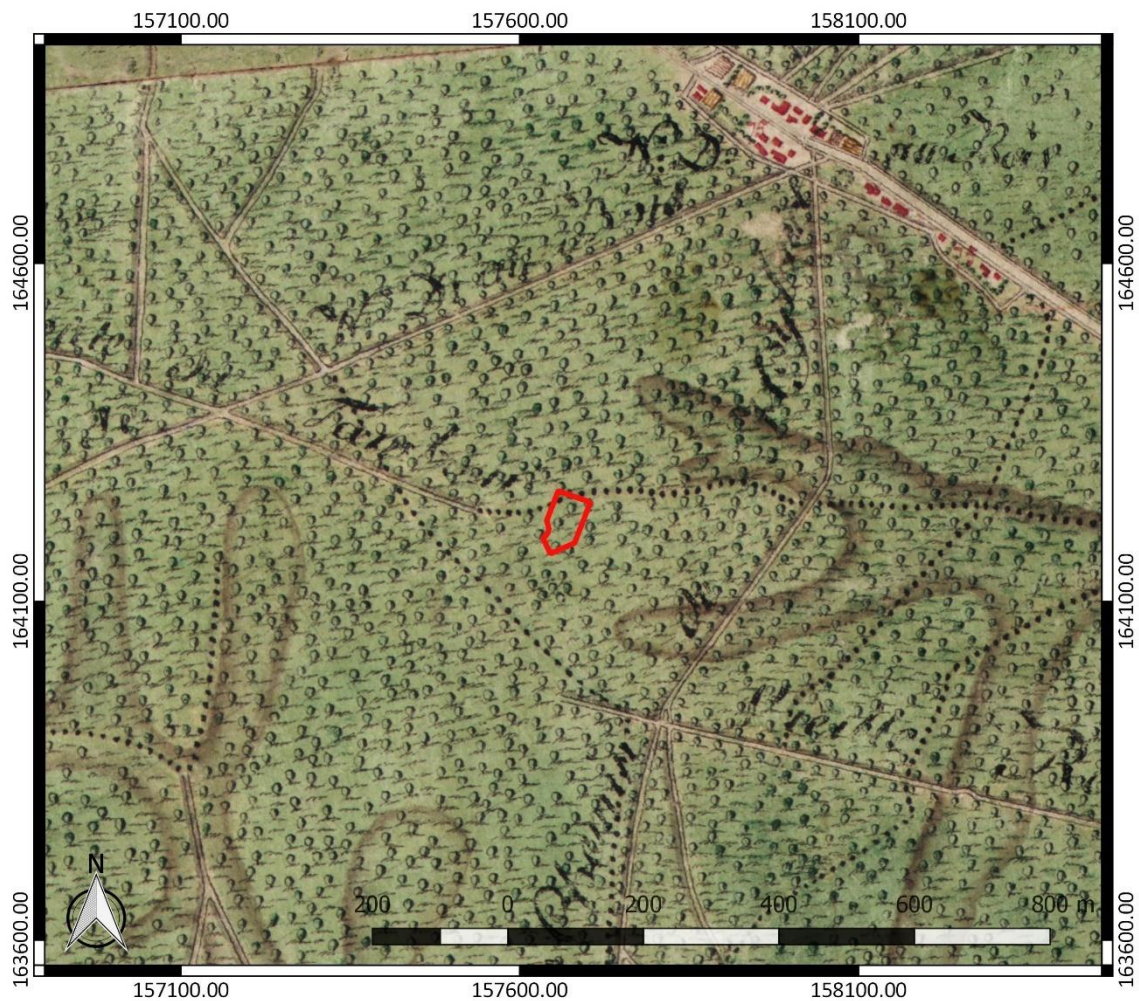
Overijse is gelegen aan de rand van het Zoniënwood, in het hart van de druivenstreek. In 832 dook voor het eerst de naam "Isca" op in een schenkingsbrief van Lodewijk de Vrome. Overijse werd in de loop van haar geschiedenis aangeduid als "Isquen", "Isca" en tot in de 20ste eeuw ook als "Overyssche". Zowel Isca als Overijse zijn Keltische namen. Isca zou in het Keltisch verwijzen naar het water van de IJse. Overijse zou komen van "Over" wat bocht betekent, van de rivier de IJse.⁶

Jezus-Eik is het meest verstedelijkte gehucht en het laatste dat tot stand gekomen is van de gemeente Overijse. De naam is ontleend aan de verering van een Onze-Lieve-Vrouwenbeeld dat ophing aan een eik in het bos en dat uitgroeide tot een bedevaartsoord. Het gehucht kende een eerder late ontwikkeling in de 19de eeuw, na de massale ontginningen op het Zoniënwood. De eerste huizen in het bos werden gebouwd in de 16de eeuw en waren van boswachters, houthakkers en kolenbranders.⁷

Op de Kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden, opgemaakt op initiatief van graaf de Ferraris (1771-1778), is te zien dat het onderzoeksgebied in gebruik is als bos (Figuur 13). Ook de omgeving is quasi uitsluitend bebost. Over het terrein lijkt een veldweg te lopen. Op al grote afstand ten noordoosten van het terrein vinden we op de kaart een bewoningskern.

⁶ Inventaris Onroerend Erfgoed 2024: Overijse [online], <https://id.erfgoed.net/themas/14291> (geraadpleegd op 3 april 2024).

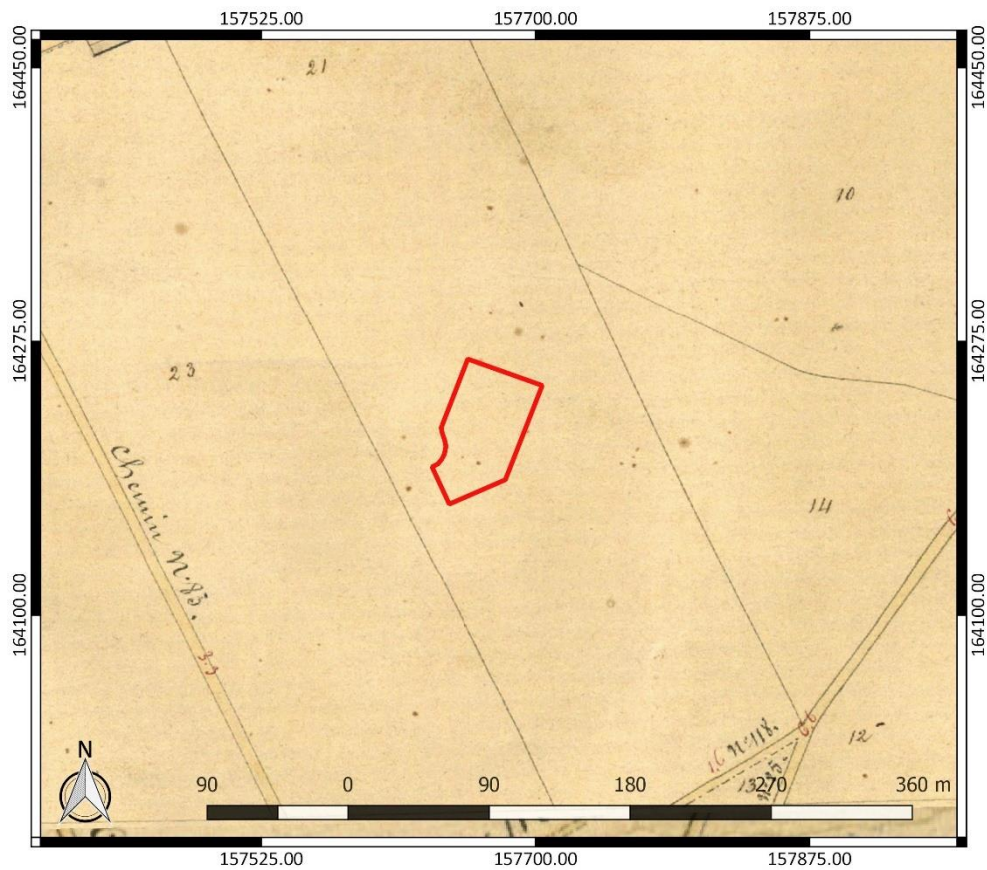
⁷ Inventaris Onroerend Erfgoed 2024: Jezus-Eik [online], <https://id.erfgoed.net/themas/14293> (geraadpleegd op 3 april 2024).

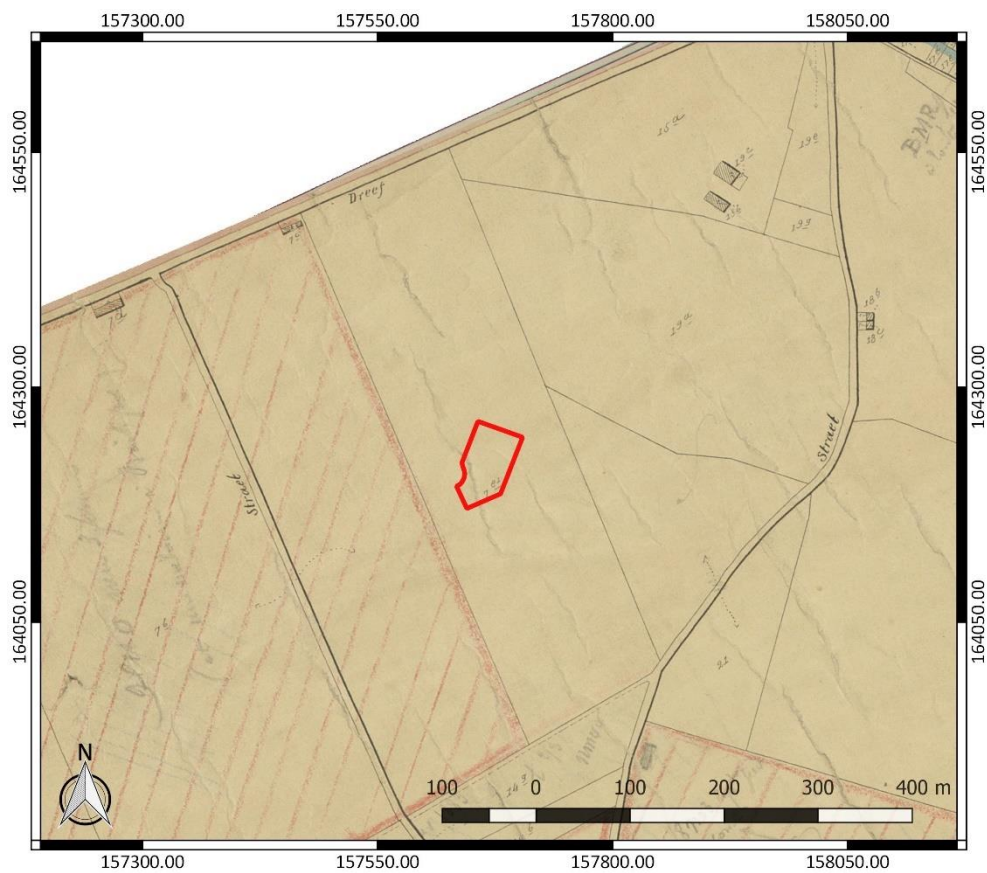
Figuur 13: Kabinetskaart der Oostenrijkse Nederlanden met aanduiding van het onderzoeksgebied (www.geopunt.be)

Op de Atlas der Buurtwegen (1841) is nog steeds geen bebouwing te zien binnen het onderzoeksgebied. Vermoedelijk was het terrein nog steeds bebost (Figuur 14). Van een veldweg over het terrein is op de kaart geen sprake. De Atlas cadastral parcellaire de la Belgique van P.C. Popp (1842-1879) geeft een gelijkaardig beeld als de Atlas der Buurtwegen weer.

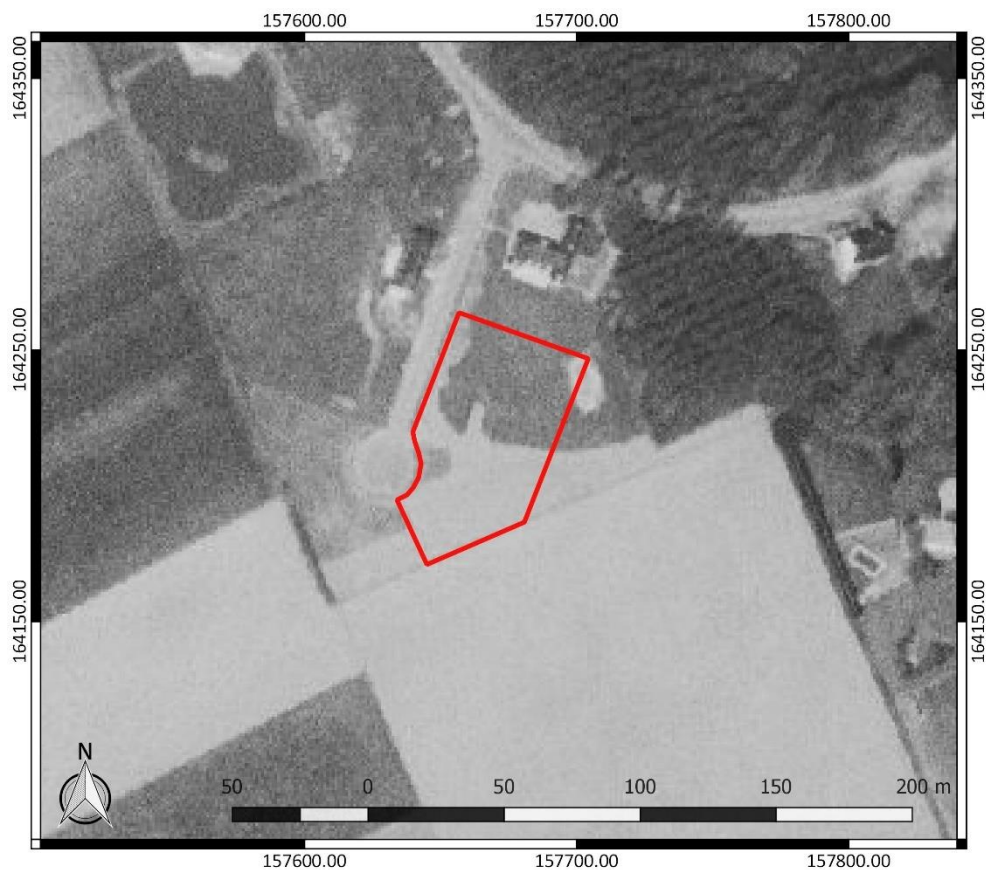
Een luchtfoto uit 1971 (Figuur 16) toont ons dat bebouwing ten noorden van het terrein verschenen is. We zien nu ook dat de Sparrenlaan aangelegd is ten noorden en ten westen van het onderzoeksgebied. Een luchtfoto uit 1979-1990 (Figuur 17) toont dat de bebouwing in de omgeving van het onderzoeksgebied verder uitgebreid is. We zien nog steeds de bebouwing ten noorden van het terrein. In het zuiden van het onderzoeksgebied lijkt een tennisveld aangelegd. Het beeld komt overeen met het beeld dat we zien op een recente luchtfoto (Figuur 4).

Figuur 14: Atlas der Buurtwegen met aanduiding van het onderzoeksgebied (www.geopunt.be)

Figuur 15: Atlas cadastral parcellaire de la Belgique van Popp met aanduiding van het onderzoeksgebied (www.geopunt.be)

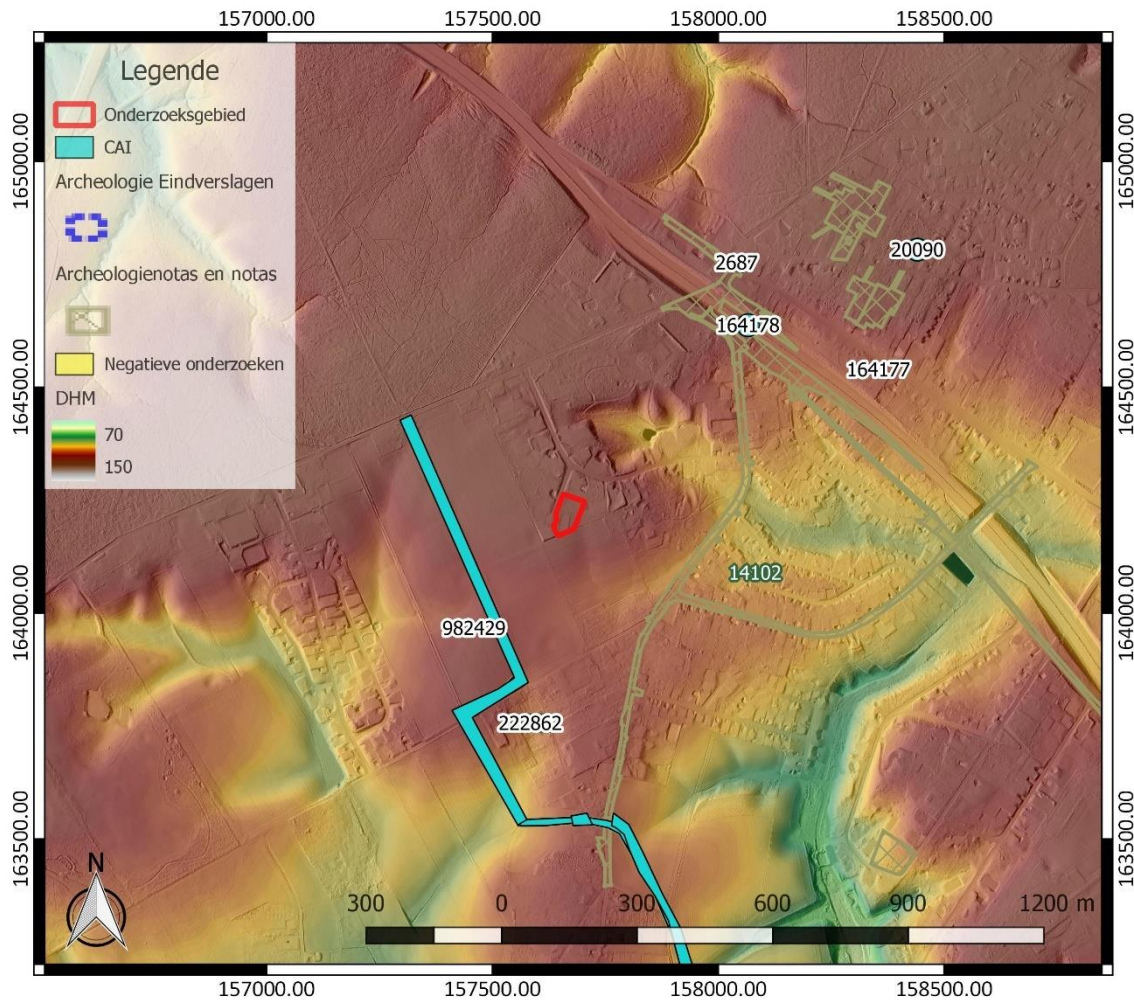
Figuur 16: Luchtfoto uit 1971 met aanduiding van het onderzoeksgebied (www.geopunt.be)

Figuur 17: Luchtfoto uit 1979-1990 met aanduiding van het onderzoeksgebied (www.geopunt.be)

2.4.3 Het onderzochte gebied in zijn archeologisch kader

De Centrale Archeologische Inventaris (CAI) vermeldt een aantal locaties in de omgeving van het onderzoeksgebied waar archeologische resten gekend zijn (Figuur 18). De in de nabijheid gelegen archeologische waarden en de locaties met een gelijkaardige landschappelijke ligging worden besproken. Ze zijn het relevantste om het archeologisch potentieel van het terrein in te schatten.

Figuur 18: Overzichtskartaal Centrale Archeologische Inventaris met aanduiding van het onderzoeksgebied (<https://geo.onroerenderfgoed.be/>), weergegeven op het DTM 1 m en Hillshade DHM 5 m

Op korte afstand ten zuidwesten vinden we CAI ID 222862. Het betreft een deel van een Fluxys tracé waar onderzoek uitgevoerd is. Bij vooronderzoek zijn er resten van een transversaalspits of dwarspijl uit het neolithicum gevonden, evenals een bewerkte kern.⁸ Op het vooronderzoek volgde in enkele zones ook nog een opgraving. Daarbij zijn kuilen gevonden, waaronder sommige te interpreteren zijn als ontginningskuilen, houtskoolmeilers en afvalkuilen van metallurgie. De sporen van ijzersmelterij zijn te dateren in de vroege middeleeuwen. De houtskoolmeilers zijn te dateren van de vroege middeleeuwen tot de nieuwe of nieuwste tijd (CAI ID 982429).⁹

⁸ Inventaris Onroerend Erfgoed 2024: Fluxysleiding Jezus-Eik-Hoeilaart [online] <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/222862> (Geraadpleegd op 04-04-2024)

⁹ Inventaris Onroerend Erfgoed 2024: Fluxytracé Jezus Eik-Maleizen [online] <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/982429> (Geraadpleegd op 04-04-2024)

Ten noordoosten vinden we nog een cluster CAI-locaties. Op al grote afstand ten noordoosten vinden we CAI ID 20090. Hier werd een vuurstenen bijl uit het midden-neolithicum gevonden.¹⁰ Ten westen vinden we de OLV-Kerk die aangeduid is als CAI ID 2687. De kerk zou teruggaan tot de 17de eeuw.¹¹ Tussen beide vinden we ID 28485. Hier vond een landschappelijk booronderzoek en een proefsleuvenonderzoek plaats, dat aangeeft dat in het verleden erosie heeft plaatsgevonden op het terrein. Bij het proefsleuvenonderzoek werden enkel resten uit de nieuwe en de nieuwste tijd gevonden. Er werden geen relevante archeologische resten gevonden en delen van het terrein bleken verder ook verstoord.¹² Landschappelijk booronderzoek ter hoogte van ID 22478 toonde aan dat de geplande werken het aanwezige relevante archeologische niveau niet of nauwelijks zullen raken.¹³

Ten zuidwesten is CAI ID 164178 te vinden. Hier bevond zich een bunker uit de Eerste Wereldoorlog die vermoedelijk afgebroken werd voor de aanleg van de E411 op het einde van de jaren '50.¹⁴ Ter hoogte van CAI ID 164177 werd tot slot nog een schuilkelder uit de Tweede Wereldoorlog aangetroffen.¹⁵

De CAI-locaties gerelateerd aan de Wereldoorlogen bevinden zich al op vrij grote afstand tot het onderzoeksgebied en zijn niet meteen een aanwijzing dat het onderzoeksgebied risico op CTE kent. Volgens de bommenkaart is vooral de zone rond de paardenrenbaan van Groenendaal gevoelig aan CTE, maar ook daar ligt het onderzoeksgebied al 6 km van verwijderd. Er is dus op basis van de gegevens uit het uitgevoerde bureauonderzoek geen sprake van een risico op CTE.¹⁶

Andere gekende archeologische waarden in de omgeving van het onderzoeksgebied bevinden zich al op vrij grote afstand ten opzichte van het onderzoeksgebied of kennen een verschillende landschappelijke ligging. Ze zijn weinig relevant om het archeologisch potentieel van het terrein in te schatten. Daarom worden ze hier niet nader toegelicht. Archeologienota's of nota's van terreinen in de omgeving die geen relevante aanvulling op de reeds besproken CAI-locaties geven, lichten we daarom hier niet afzonderlijk toe.

2.4.4 Interpretatie van het onderzochte gebied en synthese

Na uitvoering van het bureauonderzoek kunnen de onderzoeksvragen die vooropgesteld werden, beantwoord worden.

Welke aanwijzingen bevatten de bestaande bronnen over het archeologisch potentieel van het terrein? Wat is de landschapshistoriek en de gebruiksevolutie van het terrein?

Het onderzoeksgebied is gesitueerd op de top van een heuvel, op al vrij grote afstand tot waterlopen. Historische kaarten geven aan dat het terrein lang bebost was, tot het ingericht werd als tuin en er een tennisveld aangelegd werd in de 20ste eeuw. Gekende archeologische waarden in de omgeving zijn schaars, maar dit lijkt vooral een weerslag van de mate waarin er reeds onderzoek gebeurd is in de regio. De gekende archeologische waarden wijzen er op dat rekening gehouden

¹⁰ Inventaris Onroerend Erfgoed 2024: Witherendreef [online] <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/20090> (Geraadpleegd op 04-04-2024)

¹¹ Inventaris Onroerend Erfgoed 2024: OLV-Kerk [online] <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/2687> (Geraadpleegd op 04-04-2024)

¹² Dupré/Kennis 2024, 46

¹³ Loveniers/Van Damme 2022, 66

¹⁴ Inventaris Onroerend Erfgoed 2024: Begin van de Vuurgatstraat [online] <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/164178> (Geraadpleegd op 04-04-2024)

¹⁵ Inventaris Onroerend Erfgoed 2024: Kruispunt Brusselsesteenweg en Graaf J de Meeusstraat [online], <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/164177> (geraadpleegd op 5 april 2024).

¹⁶ <https://bommenkaart.be/kaart>

moet worden met de aanwezigheid van steentijd artefacten en met resten van ambachtelijke activiteiten die vooral verband houden met metallurgie en met de productie van houtskool. Deze resten dateren uit de middeleeuwen tot de nieuwste tijd. Gezien de beperkte mate van onderzoek dat reeds heeft plaatsgevonden in de regio, houdt verder vooronderzoek sowieso potentieel op kennisvermeerdering in.

De verwachting naar steentijd artefactensites is voor het onderzoeksgebied wel slechts laag. Dit komt door de ligging van het terrein op de top van een heuvel, op grote afstand tot waterlopen en in een gebied dat grotendeels gekenmerkt wordt door een droge bodem. We verwachten steentijd artefactensites eerder aan te treffen op kortere afstand tot waterlopen of in de buurt van een overgang van een droge naar een natte bodem.

Verder verwachten we binnen het onderzoeksgebied overwegend een goed bewaard bodemarchief. Ter hoogte van de huidige bebouwing en verhardingen kan een aantasting van het bodemarchief plaatsgevonden hebben, maar dat is momenteel niet duidelijk.

Wat is de impact van de geplande werken?

Binnen het onderzoeksgebied worden werken gepland. De voornaamste werken omvatten de bouw van woningen en bijhorende omgevingsaanleg. Van verschillende bodemingrepen ligt de precieze verstoringsdiepte niet vast. Dit doet besluiten dat het bodemarchief in het onderzoeksgebied bedreigd is.

2.4.5 Afweging noodzaak verder vooronderzoek

Het bureauonderzoek toont aan dat het onderzoeksgebied archeologisch potentieel kent. Op basis van de landschappelijke ligging van het onderzoeksgebied schatten we het potentieel op een goed bewaarde steentijd artefactensite slechts laag in. Sporensites kunnen wel voorkomen. Momenteel houden we algemeen rekening met het mogelijke voorkomen van sporensites uit de steentijd tot de nieuwe tijd. Ambachtelijke resten zijn mogelijk. Gezien het lange gebruik van het terrein als bos is het mogelijk dat resten van bijvoorbeeld houtskoolproductie en metallurgie voorkomen binnen het onderzoeksgebied, zoals ook eerder in de buurt al resten gevonden zijn. Op basis van de gebruiksevolutie van het terrein zoals we die konden reconstrueren aan de hand van historische kaarten en luchtfoto's verwachten we een goed bewaard bodemarchief. De geplande werken betekenen een bedreiging voor het aanwezige bodemarchief. Gezien het archeologisch potentieel van het terrein is daarom bijkomend archeologisch vooronderzoek nodig.

Voor het verdere vooronderzoek wegen we verschillende onderzoeksmethodes af. Geofysisch onderzoek is niet aangewezen omdat dit geen gegevens over de chronologie van de eventueel gedetecteerde fenomenen kan opleveren. Het potentieel op kennisvermeerdering is voor deze onderzoekstechniek te beperkt.

Veldkartering is niet mogelijk binnen het onderzoeksgebied, omdat het volledige terrein bebouwd, verhard of begroeid is.

Landschappelijk bodemonderzoek is relevant om de bewaringstoestand van de bodem beter in te kunnen schatten. Dit kan echter ook aan de hand van een andere onderzoeksmethode. Omdat het potentieel op goed bewaarde steentijd artefactensites voor het terrein slechts laag ingeschat wordt, is het kosten-baten efficiënter om meteen over te gaan tot een andere onderzoeksmethode.

Wel dient een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd te worden om na te gaan of binnen het onderzoeksgebied relevante archeologische sporen aanwezig zijn. Deze onderzoekstechniek biedt

daarvoor voldoende ruimtelijk inzicht en is geschikt omdat een site zonder complexe verticale stratigrafie verwacht wordt.

3 Samenvatting

Naar aanleiding van plannen voor de inrichting van een verkaveling op het terrein, diende een archeologienota opgesteld te worden. Uit het uitgevoerde bureauonderzoek blijkt dat het onderzoeksgebied archeologisch potentieel kent. Er is globaal een verwachting naar het voorkomen van sporensites uit de steentijd tot de nieuwe tijd. Ambachtelijke sites kunnen verwacht worden gezien het lange gebruik van het terrein als bos. We denken dan onder meer aan houtskoolproductie en metallurgie. Op basis van de landschappelijke ligging van het terrein schatten we het potentieel op goed bewaarde steentijd artefactensites slechts laag in. Verder verwachten we op basis van de gebruiksevolutie van het terrein zoals we dat konden reconstrueren sinds de 18de eeuw over het algemeen een goed bewaard bodemarchief. De geplande werken betekenen een bedreiging voor het aanwezige bodemarchief. Gezien het archeologisch potentieel van het terrein is verder vooronderzoek nodig.

4 Bibliografie

4.1 Publicaties

Dupré, K./J. Kennis, 2024: *Nota Overijse – Witherendreef 25*, Bornem (Rapporten All-Archeo 1894).

Goossens, E., 2007: *Toelichting bij de Quartairgeologische kaart. Kaartblad 32 Leuven*, Leuven.

Loveniers, M./L. Van Damme, 2022: *Archeologienota R0 Oost Fase 1 te Jezus-Eik (Vlaams-Brabant)*, Gent (ADEDE archeologisch rapport 778).

4.2 Websites

Bommenkaart (2024)
<https://bommenkaart.be/kaart>

Cartesius (2024)
<https://www.cartesius.be>

Databank ondergrond Vlaanderen (2024)
<https://dov.vlaanderen.be/>

Geoportaal Onroerend Erfgoed (2024)
<https://geo.onroenderfgoed.be/>

Geopunt Vlaanderen (2024)
<https://www.geopunt.be/>

Inventaris Onroerend Erfgoed (2024)
<https://inventaris.onroenderfgoed.be>

Onderzoeksbalans Onroerend Erfgoed Vlaanderen (2024)
<https://www.onderzoeksbalans.be>

5 Bijlagen

5.1 Archeologische periodes

